

február 17, 2023

Búcsú az ellenzéktől

Kardos András

Ha nem akarjuk, hogy életünk végéig, és azon is túl, diktatúrában éljük le az életünket, meg kell tanulnunk radikálisan szembenézni a való világunkkal. Az önbecsapás apologetikus nyelve az ég egy adta világn nem vezet már sehova. Biztosan sokan vannak, akik még emlékeznek TGM *Búcsú a baloldaltól* című réges-régi írására. majd **Eörsi István** *Búcsú Gazsitól* c. válaszcikkére. Tudjuk a történetet: Gazsi akkor, a kilencvenes évek legelején konzervatív fordulatot vett, átmenetileg búcsút intett a baloldalnak, hogy azután, mint radikális baloldali néhány év múlva ismét forduljon egyet. Nincs ezzel semmi baj, ha a világnézeti fordulatnak megalapozott indokai vannak, ha az új értékrend jól megérvelhető módon tűnik fel a közönség előtt. A fordulat, elvben, védhető. Ilyen értelemben védhető a búcsú is a régitől, mint ahogyan az is, ha mások, mint jelen esetben **Eörsi**, nem tudják elfogadni a fordulatot. Ez is érthető.

Magam nem vagyok a búcsúzások nagy híve, de ha világnézeti, magatartásbeli váltásról van szó, akkor minimum érdeklődéssel figyelem a fordulatot és a búcsút. Baj igazán akkor van, ha azért kell búcsúzni, mert

az a világlátás és magatartás melytől megválnunk, voltaképpen a bűcsúra kényszeríti az embert, mert eredeti terepén már nem találja meg saját, változatlanul vallott értékeit.

Ködösítés nélkül: az Orbán rendszer létező „ellenzéke”, a 2010 óta regnáló „baloldal” plusz kevert mások (liberális?, középjobb?, ki tudja), szóval Orbán ellenzéke a negyedik kétharmados vereség után nem egyszerűen összezuhan, hanem, mint azt az elmúlt hetek beszédei Donáth Annától Márki-Zay Péterig világosan mutatják, már egyáltalán nem látják, hogy hol és miben élünk, nem látják, hogy mi volna az ő dolguk, mi volna a szerepük, és egyáltalán: milyen az a világ, milyen az az önkényuralom, amiben létezőnk, és mit kéne tenni egy milyen világért, hogy a diktatúrát le lehessen váltani. De mire? És kik? És miért?

A szegény ellenpártok most egymás ellen fenekednek, „öncélú orbánózásról” beszélnek, meg „élhetőbb világról”, az egyik elviszi a másik politikusait, MZP a bődületes bukás után még új pártot akar, a Momentum bedobja aduásznak Donáthot, aki azt mondja, hogy a hazugság világa magától összedől, a DK letarol mindenkit és árnyékkormányt mímel, az MSZP de facto nincs, nem sorolom. Ugyanis már nem az egyes mondatok kártékonyasága az érdekes és bírálendő, hanem egy egyszerű ténnyel állunk szemben: **13 év után ezzel az „ellenzékkal” nem megyünk semmire.** Ennyi bukás, ennyi szörnyűség után, amit évtizede átélünk, az „ellenzéki pártok” jobb híján egymást akarják legyőzni, ekézni, megsemmisíteni és így tovább. Nyilván okkal-joggal teszik mindezt. Ugyanis eredeti szerepüket, hogy alternatívát mutassanak Orbán diktatúrájához képest, évtizede nem töltik be. Mi marad helyette?

Lehetett volna az önkritika, a radikális önbírálat, a visszavonulás, bármi, ami azt mutatta volna, hogy tudják, hogy rosszul csinálták, hogy érzik, hogy valójában nem rendszerellenzékei a diktatúrának. Ehelyett jött a szokásos nyelvi és politikai reakció: egymás marása, ami azért tragikus, mert mindenki a másokban látja a bajok forrását, enmagában se szálkát, se gerendát. Végtelenül szomorúnak tartom, hogy az előválasztást, mely az egyetlen demokratikus és szabad élményünk lett volna évtizede, részben a második forduló furcsaságai, részben az előválasztás utóélete tönkretette. Én elfogadtam a demokratikus döntést, támogattam MZP-t, akivel nem csak az a baj, hogy rengeteg hibát csinált a kampányban, hanem az, hogy nem érti: ennyi hiba, ekkora vereség után, neki nem országos pártot kéne grümdolni, mintha mi sem történt volna, hanem levonni a tanulságokat: ekkora bukás után a polgármesteri helyét kéne mint utolsó mentsvárat védeni, és nem erőltetni azt, aminek azért mégiscsak az arca volt: a Fidesz elleni országos fellépést, mint „lehetséges alternatíva” remény nélküli tovább képviselést. Róla csak azért beszélnek név szerint, mert ha mellé álltam, és ezt ma is vállalom, az előválasztás

után, akkor most a kudarcával is számolnom kell: igaz, nem csupán ő bukott meg, hanem az egész „egyesült ellenzék”, de mégiscsak ő volt az arca a bukásnak, noha messze nem egyedüli oka.

A magam részéről semmi reményt nem látok arra, hogy az évtizede így-úgy létező „ellenzék” valaha is a diktatúra valós ellenzéke legyen. Ez nyilván nem pusztán a személyekre, hanem az egész szervezetre vonatkozik.

Meg kell szerveződnie egy új Nemzeti Ellenállási Mozgalomnak (NEM), írom le sokadszor, mely új alapokon, nagy tömegbázissal meg tudja magát értetni az emberekkel, mert új nyelven, új arcokkal, új szabadság és demokrácia és új nemzet képpel rendelkezik. Amíg ez nem történik meg, persze csakis békés, határolt forradalomként, addig marad az önkényuralom. Mindezekért: **én elbúcsúzom ettől az ellenzéktől.**

Címkép: Az összefogás egy asztalnál